

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Strategische Agenda MRDH

Inzichten voor actualisatie

Maart 2022

Samen
aan
de slag!

Samen aan de slag!

De Metropoolregio Rotterdam Den Haag. Een ambitieuze regio waarin 23 gemeenten samen werken aan het vernieuwen van de economie en het verbeteren van mobiliteit en bereikbaarheid. Uw gemeente draagt daar actief aan bij.

In 2019 kozen de 23 gemeenten voor een gezamenlijke koers en legden die vast in een Strategische Agenda. Geen plan op de plank, maar een werkexemplaar. Met als doel om onze regio economisch te vernieuwen en de bereikbaarheid te verbeteren.

De wereld, ons land en onze regio zijn voortdurend in beweging en daarom stellen we onszelf, in opmaat naar de actualisatie van de Strategische Agenda, de vraag: doen we samen de goede dingen en doen we de goede dingen goed?

Deze vragen stonden centraal tijdens de ontmoetings-sessies in januari 2022 met raadsleden, bestuurders en ambtenaren van de 23 betrokken gemeenten. Het enthousiasme tijdens en de opbrengst van deze sessies was groot. In deze brochure vindt u de resultaten die we -met de Strategische Agenda 2019 als leidraad- de afgelopen jaren boekten. En we brengen de opbrengst van de ontmoetings sessies in beeld. Zo ziet u in 1 oogopslag wat raadsleden, bestuurders, ambtenaren en onze partners in de metropoolregio als ervaringen, resultaten en uitdagingen van regionale samenwerking benoemen. De nieuwe gemeenteraden en colleges van B&W kunnen deze beelden gebruiken bij de actualisatie van de Strategische Agenda in 2022. Daarbij blijven we werken vanuit de kerntaken om het economisch vestigingsklimaat te versterken en de bereikbaarheid van de metropoolregio te verbeteren leidend.

Het proces voor de actualisatie van de Strategische Agenda ziet er als volgt uit:

- **Fase 1**
januari/maart 2022: ophalen en kennis verzamelen. In deze brochure ziet u het resultaat.
- **Fase 2**
maart/juni 2022: ambtelijk voorbereiden van beleidskeuzes, focus en prioriteiten.
- **Fase 3**
september/oktober 2022: bespreken en maken van beleidskeuzes voor de geactualiseerde Strategische Agenda in sessies met raadsleden en bestuurders.
- **Fase 4**
november 2022/februari 2023: Strategische Agenda afronden en formele besluitvorming na een gemeentelijke zienswijzeprocedure in het algemeen bestuur.

We zetten samen onze schouders onder de grote opgaven en gebruiken de Strategische Agenda als inspirerend kompas om resultaten te boeken. Dan wint onze metropoolregio aan kracht en daar profiteren de mensen van die hier -nu en in de toekomst- wonen, werken en recreëren. Daar is het ons om te doen!

Marja van Bijsterveldt, *dagelijks bestuur MRDH*
Christel Mourik, *secretaris algemeen directeur MRDH*

We boeken resultaten.

Sinds de start van de metropoolregio hebben we flinke stappen gezet in het vernieuwen van de economie en het verbeteren van de bereikbaarheid. En er zijn gunstige vooruitzichten. Een bloemlezing:

- De bereikbaarheid van woningen en werk per OV is verbeterd. In 2025 kunnen 12% meer mensen de 11 economische toplocaties in 45 minuten bereiken met het openbaar vervoer (inclusief de ketenmaatregelen).

**BEREIKBAARHEID
WONINGEN EN WERK**
+12%

- De bereikbaarheid van toplocaties en woongebieden per fiets is verbeterd. In 2025 zal de bereikbaarheid per fiets met 8% zijn toegenomen (t.o.v. 2015) o.a. door het programma Metropolitane Fietsroutes met als eerste resultaat de route Westland-Maasluis-Vlaardingen-Schiedam-Rotterdam (150 kilometer).
- De waardering van stations is verbeterd, waardoor meer mensen het openbaar vervoer gebruiken. Een mooi voorbeeld is station Alexander en station Rodenrijs in Lansingerland. Het doel is in 2025 een gebruikerswaardering van 7,5 op 90% van de stations. Nu is dat al een 7 en zijn er flinke stappen gezet op de treinstations en regionale OV-haltes.

- Voor corona hadden we hoge klantwaardering en een grote groei van het aantal reizigers in het OV. Corona dwong ons samen pittige keuzes te maken om kwalitatief OV aan te blijven bieden binnen de financiële mogelijkheden. De MRDH is de vooruitgeschoven post in de gesprekken van decentrale overheden met het Rijk en we hebben Rijkssteun voor 2020, 2021 en 2022 kunnen afspreken die de schade heeft beperkt. We zijn in gesprek over de periode daarna en kijken hoe we mogelijk een inhaalslag kunnen maken om de aantal jaren groei-achterstand in te kunnen halen.
- De MRDH heeft de CROW duurzame mobiliteitsprijs gewonnen met de beste duurzaamheidsscore. Met 14% CO₂ reductie is een eerste slag gemaakt, maar is meer nodig om de doelen in 2025 te bereiken.
- Door het landelijke Strategische Plan Verkeersveiligheid 2020 (dec. 2018) is er nu ook een gezamenlijke visie met de ambitie van nul verkeersslachtoffers in 2050. Dit sluit aan bij de regionale aanpak 'Maak een Punt van Nul' en is de afgelopen jaren 25% meer geïnvesteerd in Verkeersveiligheid. Om het aantal verkeersslachtoffers te laten dalen zijn extra maatregelen noodzakelijk.

86

EMISSIEVRIJE BUSSEN

- De MRDH verbetert samen met gemeenten en andere partners het fietsparkeren bij OV, onder meer met extra budget uit klimaatgelden. Resultaten zijn terug te zien bij Rotterdam CS en de vernieuwde fietsenstalling bij metrostation Capelsebrug.

- Met vier innovatieprogramma's (SMITZH, Energie en Klimaat, Zorgtech en Agritech) geeft de MRDH samen met partners en fieldlabs een impuls aan duurzame innovatie, ondernemerschap en de concurrentiekracht van de regionale economie. Daarnaast droeg de MRDH bij aan zes high-tech fieldlabs. Meer dan zeventig consortia ontvingen geld om innovaties te testen en te demonstreren.

- Er zijn 12 MBO- en HBO campusinitiatieven ondersteund zoals de Campus Groene Chemie Voorne-Putten in Brielle en Dutch Innovation Park in Zoetermeer. Opleidingen, toegepast onderzoek en innovatie leveren een bijdrage aan innovatie, maatschappelijke uitdagingen en de regionale arbeidsmarkt in IT, cybersecurity en digitalisering, smart industry high tech, de transitie van de Rotterdamse haven, feeding en greening en energietransitie zodat de arbeidsmarkt in de toekomst beter op elkaar aansluit.

- Het programma 'Sterker uit de Crisis' leverde een extra financiële impuls aan economisch herstel van de coronacrisis én de transitie naar een nieuwe economie. Het programma heeft blijvende impact op productieketens, weerbare economische sectoren en een meer flexibele en skills-georiënteerde arbeidsmarkt. Zo is bijgedragen aan een hypelab waarin winkeliers aan de slag gaan met hun digitale vaardigheden.

Living Lab Scheveningen

- In het programma Digitale Connectiviteit werken we samen met partners aan kennisdeling en het digitale innovatieklimaat van de regio. Zo is bijgedragen aan Living Lab Scheveningen en het Delft-on-Internet-of-Things (DoIoT) Fieldlab. Samenwerking tussen gemeenten helpt onder andere door de ontwikkeling van gezamenlijk beleid voor plaatsing van antennes.

- De Groeiagenda Zuid-Holland is een plan van de Economic Board Zuid-Holland met 80 partners uit het bedrijfsleven, kennisinstellingen en de overheden om de economie van Zuid-Holland te versterken en te vernieuwen. Het Nationaal Groeifonds reserveerde € 1 miljard voor een Schaalsprong van ons OV en nog eens € 1 miljard werd toegekend voor kennisontwikkeling en innovatie.

Ontmoetingssessies

Sinds 2015 werken in de MRDH 23 gemeenten samen als 1 regio met als motto 'Samen werken maakt sterker!'. De OESO berekende dat als we meer als 1 regio samenwerken we de achterstanden in de regio in kunnen lopen. Dat is winst voor onze inwoners. Met het opstellen van de Strategische Agenda in 2019 zijn koers en prioriteiten bepaald. In 2022 gaan we deze Strategische Agenda actualiseren. Dit doen we door terug te kijken en ervaringen te delen. Maar ook door vooruit te kijken.

Op 17, 18 en 20 januari 2022 organiseerde de MRDH drie digitale ontmoetingssessies. In deze sessies keken raadsleden, wethouders, burgemeesters, ambtenaren en stakeholders terug op de afgelopen bestuursperiode.

Vanuit onze taken 'vernieuwen economie' en 'verbeteren bereikbaarheid' hebben we naar belangrijke maatschappelijke opgaven en trends gekeken zoals klimaat, groei, COVID-19 en brede welvaart & inclusiviteit en wat dit voor de samenwerking in de metropoolregio betekent. De komende maanden vervolgen we het gesprek!

Tekenaars hebben een beeldend verslag gemaakt van deze drie avonden. In twee tekeningen ziet u de samenvatting van de avonden: wat zijn onze ervaringen en wat zijn onze uitdagingen voor de aankomende jaren.

Verbeteren & Vernieuwen BEREIKBAARHEID & ECONOMIE

ONZE ERVARINGEN

'MRDH is de meeste DAAD KRACHTIGE regio van Nederland'

'Je moet over de Gemeentegrenzen heen kijken'

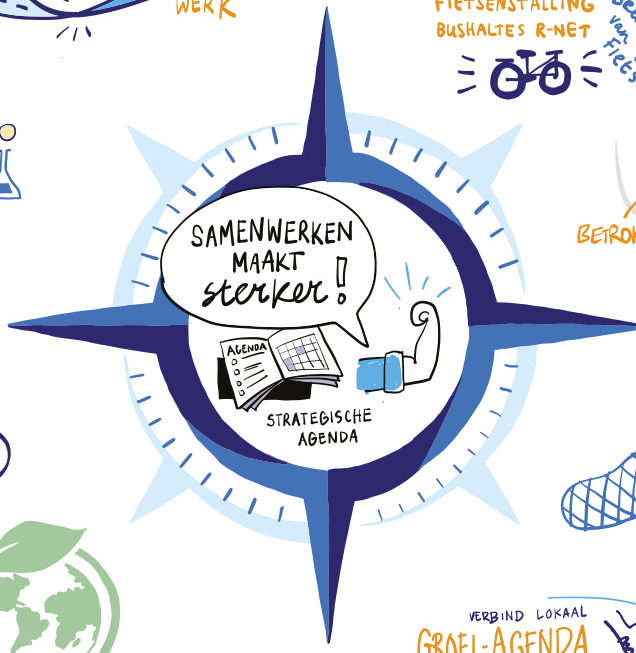
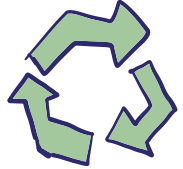
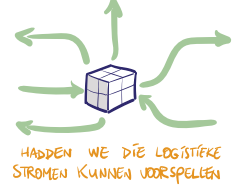
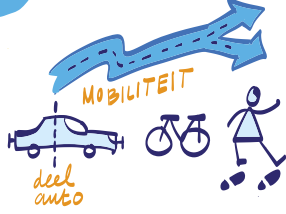
'INNOVEREN IS EEN STERKE KRACHT van de MRDH'

'MRDH is goed in verbinden'

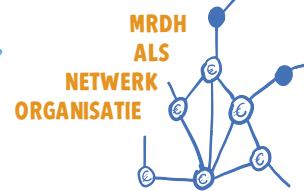
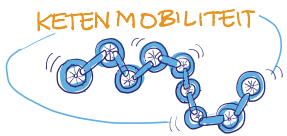
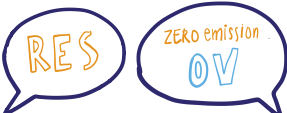
'verschillen in bevolkingsoopbouw loont'

'WE MOETEN ANDERS LEREN DENKEN'

'MRDH is 1 van de sterkste regio's, maar nog niet de sterkste'

KENNIS VAN ANDERE GEMEENTEN

VOORBEELDFUNCTIE

GEUKE KANS

VESTIGINGSKLIJMAAT
& BEREIKBAARHEID

VERVOERSARMOEDE
Betalbaar houden

DEELMOBILITEIT
INZETTEN

DOOR COVID HAD IK
WAT WEINIG MOBILITEIT

KRAPTE
& MISMATCH
ARBEIDSMARKT

ONDERWIJS
VERDER
INVESTEREN

AANSLUITING
ONDERWIJS
WERK

INVESTERINGEN
OPENBAAR VERVOER
~ ONTWIKKELEN
MOBILITEIT ~

SPREIDEN TIJDEN
mogelijk door extra
steun

DIGITALISERING

WAT ZIJN DE
BEROEPEN VAN
DE TOEKOMST?

LEVEN LANG LEREN

WOON-WERK
RUIMTE BALANS

BUITEN
DE SPITS

PRIORITEITEN VS.
INVESTEREN

TOEGANKELIJK

INNOVATIE
PROGRAMMA'S

KIJK BREDER: OOK GROEN!
#VESTIGINGSKLIJMAAT

CYBER
WEERBAAR-
HEID

FOCUS
AAN-
BRENGEN

WAAR MOGELIJK
MAATWERK

EEN BREDE KIJK

INTEGRALE
AANPAK

KEUZES
MAKEN
Ver-
vooruit
kijken

lange afstandsfiets

SPREIDING
VAN GEBRUIK OV

RUIMTELIJKE
ONTWIKKELIJNGEN
✓ DUURZAME
MOBILITEIT

OV
WONINGBOUW
Aansluiten bij de
woningbouw

KIJK DOOR DE
KLIJMAATBRIL

DUURZAME
BEREIKBAARHEID?

HOOOOI, WY ZIJN
DE SPITSMEIDEN!

BETERE
AFSTEMMING
OMLIGGENDE REGIOS

GEMEENTEN!
JE WERKT OOK
IN DE REGIO

SAMENKOMEN
BUITEN

HUMAN
CAPITAL

de fiets!

TOERISME &
RECREATIE BALANS

NABYHEID

HULP
AAN
MRDH
MEER
AAN-
DACHT
MRDH

ONZE
UITDAGING =
GROTER

NAAR
UITSTOOT!

BESLISCRIJTERIUM
ONTWIKKELEN

geen bedreiging
maar een KANS

LEF TONEN!

OOK
RUIMTE
OM TE
ADEMEN

STADS
DISTRIBUTIE

FAST

WAT
WORDT
MIJN ROL?

betrekken
v.d. JEUGD

INZET OP BESCHIKBAARHEID
MOBILITEIT

Wat komt er op ons af?

Bij het actualiseren van de Strategische Agenda hoort dat we kijken naar de actuele opgaven in de gemeenten en de wereld om ons heen. Welke maatschappelijke trends en ontwikkelingen spelen op dit moment en in hoeverre beïnvloeden ze onze ambitie of weg om de metropoolregio te versterken? Om er een paar te noemen: de komende jaren verwelkomt onze regio ruim 400.000 inwoners. De vraag naar woningen, werk en voorzieningen neemt dus toe. Om met woningbouw te beginnen: in deze regio realiseren we 200.000 woningen. De bouw van nieuwe woningen zal primair plaatsvinden in stedelijk gebied en rond OV-lijnen. Ook is meer ruimte nodig voor de groeiende bedrijvigheid en werkgelegenheid. Het betekent dat, zeker in onze dichtbevolkte regio, een toenemende druk op ruimte ontstaat. Groen, sport en spel, voorzieningen, klimaatadaptatie en energietransitie; ze verdienen een prominente plek. En verdichting in onze regio is alleen mogelijk als mobiliteit minder ruimte in beslag neemt en een kwaliteitsslag in de buitenruimte gemaakt wordt.

De noodzaak tot verduurzaming neemt toe net zoals de zorg voor het klimaat. 1/3 van de landelijke CO₂-uitstoot komt uit onze regio. Het is noodzakelijk om onze maatschappij groener in te richten en emissies zoals CO₂, stikstof en fijnstof te reduceren met de uiteindelijke ambitie: 0% uitstoot in 2050. Lopen, fietsen en openbaar vervoer dragen bij aan de klimaatambities en schone lucht. Daarnaast dragen deze vervoerwijzen bij aan het verminderen van ruimtebeslag van mobiliteit en een betere leefbaarheid en bereikbaarheid. Daarmee hebben wij oog voor mensen die niet (kunnen) beschikken over een auto maar ook voor de inwoners en werknemers die afhankelijk zijn van de auto. Voor hen blijft de (schone) auto een belangrijk vervoermiddel.

De economie verandert. In vrijwel alle sectoren is er sprake van toenemende digitalisering en automatisering. Dat vraagt om geschikt personeel waar de ar-

beidsmarkt zich nog op moet aanpassen. In de samenleving zien we daarnaast een breder besef ontstaan dat het niet alleen gaat om het bewerkstelligen van economische groei, maar ook om brede welvaart tot stand te brengen. Vanuit die gedachte is extra aandacht voor welzijn, gezondheid, veiligheid, en goede woonomstandigheden gewenst. We willen dat iedereen mee kan doen in de nieuwe economie en kansen bieden voor ál onze inwoners.

De laatste twee jaar heeft de coronacrisis ook onze regio hard geraakt. Het heeft een groot effect gehad op ons mobiliteitssysteem en de economie. Waar het OV vóór corona in onze regio jaarlijks met gemiddeld meer dan 3% groeide, waren metro's, trams en bussen ineens voor slechts 15% gevuld. Files verdwenen, net als de hyperspits. Online winkelen en lokaal ondernemerschap kreeg nieuwe waardering. Steunpakketten van rijkszijde leverden een belangrijke bijdrage aan het behoud van werkgelegenheid in economische sectoren die tot stilstand kwamen. Het kabinet leverde ook een beschikbaarheidsvergoeding voor het OV, maar die dekte niet alle tekorten af. De vervoerders en de vervoersautoriteiten zoals de MRDH stonden- en staan voor een dubbele opgave: uit de rode cijfers blijven én de transitie naar het OV van de toekomst in stand houden. Dat is een fikse opgave en het vraagt van bestuurders om soms moeilijke keuzes te maken.

Tot slot, onze ambities zijn groot, en tegelijkertijd staat de daadwerkelijke uitvoering van deze ambities onder druk door toenemende beperkte financiële ruimte van gemeenten en de MRDH.

Het toegenomen takenpakket van de lokale overheid heeft de financiële keuzemogelijkheden van gemeenten beperkt. Meer taken moeten met minder geld worden uitgevoerd waardoor minder geïnvesteerd kan worden in mobiliteit en economie met als risico het langzamer inlopen van de door de OESO berekende groeiachterstand van onze regio. De verkoop van aandelen van energiebedrijf Eneco geeft gemeenten incidenteel extra financiële ruimte, maar niet alle gemeenten in onze regio profiteren hiervan en de middelen staan niet in verhouding tot de opgaven. Het (tijdig) organiseren van (voldoende) cofinanciering is een voorwaarde voor realisatie van opgaven en ambities.

Al deze ontwikkelingen leiden in onze regio tot specifieke uitdagingen:

400.000
nieuwe inwoners

Ontwikkelingen leiden tot specifieke uitdagingen:

- Onze binnensteden en groene gebieden worden steeds drukker. Hierdoor staat de leefbaarheid op plekken onder druk en is het verdelen van de steeds schaarsere ruimte een belangrijke opgave. Efficiënt ruimtegebruik door mobiliteit levert hier een effectieve bijdrage aan. Tegelijkertijd zijn stadsdelen van (voormalige) groeikernen zoals Capelle aan den IJssel, Zoetermeer en Spijkenisse aan renovatie en verduurzaming toe. Het wordt een uitdaging om deze wijken kwalitatief op niveau te houden, mee te laten ontwikkelen met de demografie en te verduurzamen. Aanvullend willen we de openbare ruimte ook verkeersveilig blijven inrichten.

hoge beheerkosten
infrastructuur

- Bovenop de verstedelijkingsopgave hebben we ook te maken met groot onderhoud aan de infrastructuur. Dit zorgt voor extra druk op de financiële ruimte voor mobiliteit. Het Rijk is druk met de uitvoering van de grootste onderhoudsopgave van de rijksweginfrastructuur. In de komende jaren zullen vrijwel alle bruggen en tunnels in onze regio worden aangepakt. Daarnaast hebben ook andere wegbeheerders de komende jaren veel wegwerkzaamheden. Daardoor zal ons mobiliteitssysteem niet optimaal kunnen functioneren en is inzet op flankerende maatregelen, zoals de inzet op bewust reisgedrag (keuze wel/niet, tijdstip, vervoermiddel) noodzakelijk om de hinder te beperken. Bij voorkeur zo dat mensen hun mobiliteitsgedrag structureel wijzigen. Ook het optimaal geleiden van het autoverkeer over diverse routes (verkeersmanagement) en afstemmen van wegwerkzaamheden is daarbij belangrijk.
- Kunnen we door extra in te zetten op gezonde en actieve mobiliteit (lopen-fietsen-OV) met waar nodig een rol van de auto in de keten zorgen voor een regionale aanpak om de mobiliteitstransitie verder te stimuleren? Bijvoorbeeld door deelmobiliteit, mobiliteitsfonds, fietsparkeren, autoparkeren, slimme technologieën zoals intelligente verkeerslichten of een integrale fietsagenda voor de nieuwe gemeente Voorne aan Zee. Hoe zorgen we ervoor dat het regionale mobiliteitssysteem iedereen in staat stelt om deel te nemen aan het (maatschappelijk) leven in onze regio?

- Als regio kunnen wij zelf ons steentje bijdragen aan de klimaatopgave. Maar dit kunnen we niet alleen. Hoe kunnen we de doelen in samenwerking met andere partners zoals het Rijk en de provincie Zuid-Holland realiseren?

- De Greenport en het Haven Industrieel Complex vragen van onze economie om steeds meer investeringen in high tech, cyberveerbaarheid en digitalisering om op wereldschaal concurrerend te blijven en kopposities te behouden. Hier ligt een logische verbinding met de IT & security campus in Delft en Den Haag. In de Greenport gaat het steeds vaker om de export van hightech kennis, in plaats van het alleen exporteren van groenten, bloemen en planten. Wat zijn de effecten als energie steeds vaker in de buurt wordt opgewerkt en producten lokaal geteeld of zelfs geprint worden in plaats van over de wereld te verschepen en wat betekent dat voor de arbeidsmarkt? Het Haven Industrieel Complex maakt een gelijksoortige ontwikkeling door die van betekenis is voor onze regio en haar inwoners.

we zoeken passend personeel

- Digitalisering en automatisering bieden nieuwe kansen, maar hoe zorgen we ervoor dat iedereen mee kan blijven doen en hier optimaal gebruik van kan maken? En welke kansen kunnen we hiermee benutten bij de aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt en 'een leven lang leren'?
- De arbeidsmarkt is op dit moment krap en voor sommige sectoren is het erg lastig om voldoende (geschoold) personeel te vinden. Tegelijkertijd stijgt de arbeidsproductiviteit en zijn er in sommige sectoren juist minder mensen nodig en staan er nog te veel mensen aan de kant. De mismatch op de arbeidsmarkt betekent ook minder kans op brede welvaart & inclusiviteit. Dat is niet het perspectief dat we onze inwoners willen bieden. Kortom, hoe zorgen we voor goede aansluiting van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt en daarmee een sterk toekomstperspectief voor onze (toekomstige) inwoners?

1/3

van de landelijke
CO₂ uitstoot in de
metropoolregio

- Ook bij de MRDH is sprake van financiële krapte. De MRDH krijgt haar financiering vanuit het Rijk, via de Brede Doeluitkering (BDU) verkeer en vervoer en middels een inwonerbijdrage van de 23 gemeenten voor het versterken van het economisch vestigingsklimaat. De mobiliteitsbudgetten vanuit de BDU zijn onvoldoende om lokale én regionale opgaven en ambities volledig uit te voeren. De ruimte in de MRDH begroting voor investeringen neemt relatief af ten opzichte van de exploitatiebegroting van het openbaar vervoer omdat beheer en onderhoud meer vraagt, maar de BDU niet meegroeit. Steeds meer MRDH-gemeenten constateren als werkgever onvoldoende te kunnen concurreren met andere overheden of private organisaties. Dat betekent dat het invullen van vacatures langer duurt of met onvoldoende kwaliteit gepaard gaat en daardoor realisatie van lokale en regionale opgaven en ambities onder druk komen te staan. En hoe gaan we om met de toenemende vraag van gemeenten aan de MRDH voor personele inzet?

- De MRDH heeft twee taakvelden meegekregen: verbeteren van het economisch vestigingsklimaat en verbeteren mobiliteit en bereikbaarheid. Steeds vaker vragen gemeenten de MRDH een rol te vervullen in thema's nauw gerelateerd aan economie en mobiliteit zoals prioritering van ruimtelijke opgaven en waardering van natuur- en landschap zoals in Midden-Delftland, Albrandswaard en Wassenaar.

De Strategische Agenda 2023

Het proces voor de actualisatie van de Strategische Agenda ziet er als volgt uit:

**Samen
aan
de slag!**

Fase 1

- **januari/maart 2022:** ophalen en kennis verzamelen. In dit verslag ziet u het resultaat.

Fase 2

- **maart/juni 2022:** ambtelijk voorbereiden van beleidskeuzes.

Fase 3

- **september/oktober 2022:** bespreken en maken van beleidskeuzes voor de geactualiseerde Strategische Agenda in sessies met raadsleden en bestuurders.

Fase 4

- **november 2022/februari 2023:** Strategische Agenda afronden en formele besluitvorming.

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Westersingel 12
3014 GN Rotterdam
koers@mrdd.nl

[@Metropoolregio](https://twitter.com/Metropoolregio)

[/metropoolregio-rotterdam-den-haag](https://www.linkedin.com/company/metropoolregio-rotterdam-den-haag/)

[/Metropoolregio](https://www.youtube.com/channel/UCMetropoolregio)